

N:o 9.	Redaktör och utgivare: FRANS J. HUSS. Expedition: Kammakaregatan 50, n. b.	NORDISKT MUSIKBLAD. Stockholm den 1 Maj 1896.	Pris: Helt år 5 kr. — Lösnummer 25 öre. Annonspris beräknas efter rutor af visst antal petitrader.	16. Årg.
--------	--	---	---	----------

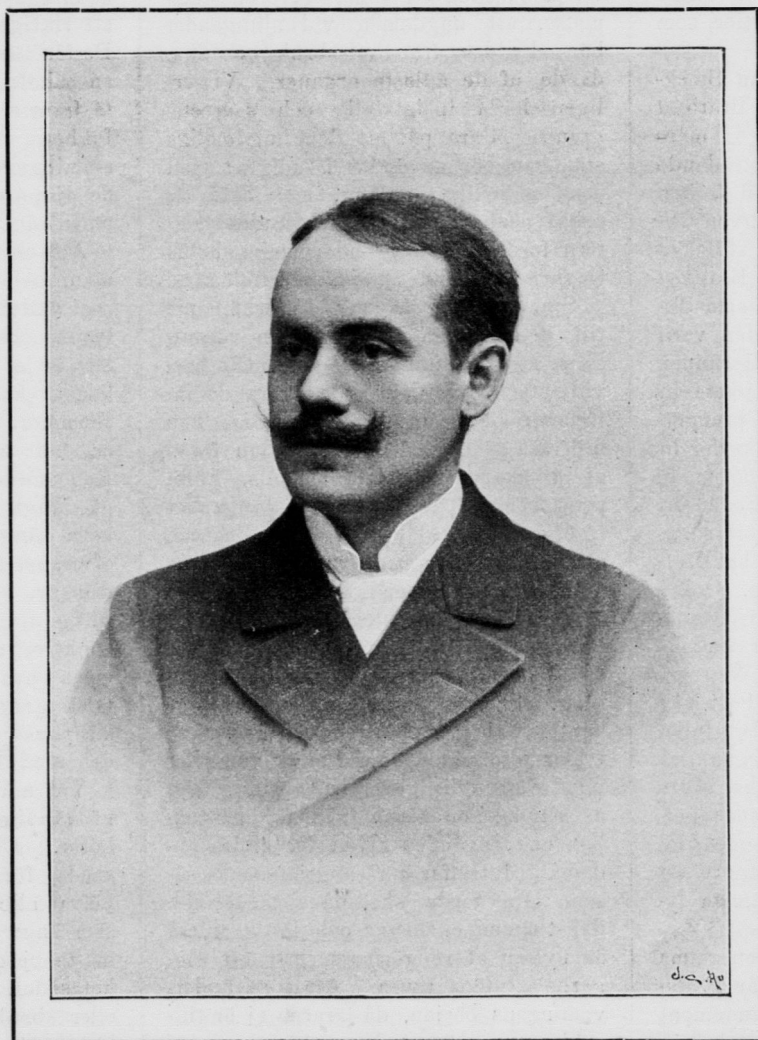
Mikael Bratbost.

Denna årgångs första nummer, som innehöll en uppsats om Arvid Ödmann jemte hans porträtt, nämnde vi, att denne vår värderade operatenor detta år kan fira ett konstnärjubileum, då tjugufem år i höst förflutit sedan han efter genomgången profsjungning antogs till elev vid vår första lyriska scen. Ett annat jubileum kan vår andre förnämste tenor fira den 21 innevarande månad, å hvilken dag för tio år sedan Mikael Bratbost gjorde sin första debut å kgl. operan. Såväl denna omständighet, som hr Bratbosts framstående verksamhet vid vår opera, der han nyligen kreerat ett så maktpåliggande parti som Siegmunds i »Valkyrian», ger oss anledning att nu fästa våra läsares uppmärksamhet vid denne konstnär.

Karl Mikael Bratbost föddes den 3 mars 1861 å norska gården Bratbost i Österdalen, efter hvilken hans familjenamn är taget. Han egnade sig först åt militärtjänst i Trondhjem men tog efter någon tid transport till Kristiania för att der taga examen till underofficersgrad. Då den norska skarpskyttekontingenten 1882 ombyttes i Stockholm, kom-

menderades han till den svenska hufvudstaden. Vid en af de brukliga uppvisningarne i gymnastik och exercis inför konung Oscar i norska gardets kasern om våren 1883 utfördes äfven sångnummer af en bland manskapet bildad kvartett, då Bratbost

gjorde sig bemärkt genom sin starka och höga tenorröst. Följden häraf blef att han på hösten 1883 med understöd af konungen fick taga lektioner i sång för professor Ivar Hallström och operasångaren Arvid Ödmann samt i svenska språket af fru Bertha Tammelin, under det han emellertid fortfarande skötte sina militära åligganden. Sedermera egnade han sig uteslutande åt musiken och gjorde sin första debut å k. operan, som sagdt, den 21 maj 1886, då han i »Wilhelm Tell» utförde fiskargossen Ruodis lilla parti. Man fick då tillfälle att beundra hans höga stämma och kunde i hans lediga sätt att föra sig spåra dramatisk talang, hvarjemte hans yttre syntes lämpa sig för scenen. Engagement vid operan följde strax derpå. Samma år sjöng hr Bratbost Tuve i »Den bergtagna» och Tonio i »Regementets dotter», hvori han med sina duktiga höjdtoner och sin dramatiska framställning gjorde sig fördelaktigt bemärkt. Följande året sjöng han titelrolen uti Webers »Oberon» och David i »Mästersångarne i Nürnberg», ett parti, som han utförde ganska förtjenstfullt. Om detta hans uppträdande yttrade vi då: »hans spel är lifligt, han sjunger rent och säkert, men rösten eger en viss skärpa, som torde kunna bortarbetas». Sista rolen han utförde detta spel-

Rosén foto.

Cederquist auto.

Mikael Bratbost.

år var Sylvain i »Villars dragoner», då han spelade mot sin landsmaninna Dagmar Bosse, hvilken då gjorde sin första scendebut som Rose Friquet.

På hösten 1887 begaf sig hr Bratbost på studieresa till utlandet och uppsökte i Paris den bekante sångmästaren professor Delle Sedie, hvars elev han sedan var i två år till jul-tiden 1889. Sångaren reste nu efter avslutade sångstudier i Paris till Milano och utbildade sig der under ledning af professor Maretti, fortfarande åtnjutande understöd af konungen. I Milano fick hr Bratbost tillfälle att låta höra sig på enskilda soarées hos flere framstående personer. Mot slutet af året begaf sig hr Bratbost på hemvägen och stannade en tid i Köpenhamn, der han uppträdde på k. teatern och särskildt som Alfred i »Den vilseförda» vann mycket bifall i början af 1890. Följande år finna vi hr Bratbost i Göteborg, der han som medlem i Aug. Lindbergs operasällskap jemte hr och fru Linden och hr C. A. Söderman m. fl. var anställd till slutet af vårterminen 1893. Under denna tid sjöng han der Fernando i »Leonora», José i »Carmen», titelrollerna i »Fra Diavolo» och »Faust», Tonio i »Regementets dotter», Manrico i »Trubaduren», Toriddo i »Cavalleria rusticana» och möjligen några andra partier, som vi ej kunnat anteckna.

Efter fem års frånvaro från Stockholms operascen gjorde hr Bratbost sitt återinträde å densamma i mars 1892 som don José, då uppträdande der som gäst tillsammans med fröken Lindegrén, hvilken den tiden äfven tillhörde Göteborgs-operan. Mot slutet af maj året derpå gästade hr Bratbost åter på den kungliga scenen som Toriddo och har vid denna sedan varit anställd från början af höstterminen 1893. Vår opera egde då jemte hr Ödmann äfven hr Lemon som premier-tenor sedan ett år tillbaka, hvarför hr Bratbosts verksamhet till en början ej togs så mycket i anspråk. Sedan hr Lemon lemnat operan för att göra sångstudier i Paris har deremot hr Bratbost fått trängare tjänstgöring. Också är hr Bratbosts fack mera hjeltetenorens och den tragiske, högdramatiske sångarens, såsom han visat i Wagners operor m. fl. Om än hr Bratbost icke är i besittning af samma klangfulla, sympatiska stämma som hr Ödmann, så eger dock hans röst i de starka, säkra och uthålliga höjdtönen egenskaper, som i förening med framstående dramatisk talang ger denne sångare ett framstående rum vid vår främsta lyrisk scen.

Efter sitt engagement vid densamma utförde hr Bratbost samma år Radames i »Aida» och grefve Vaudemont i »Jolantha». Året 1894 kreerade han här Xaver i »Hexan», Eddin i »Mara» och Hans i »Brudköpet» och sjöng dessutom Tonio, Toriddo, Tannhäuser,

Canio och Ernani. Förlidet år krearade hr Bratbost, som förut blifvit sagdt, Siegmund i »Valkyrian», som då uppfördes här första gången den 7 november och sjöng derförut Pollion i »Norma», don José och Araquil i »Navarresiskan». Under detta år har hr Bratbost endast utfört en ny rol, nämligen Achilles i Glucks »Iphigenia i Aulis», hvilken opera nyligen återupptagits, en rol, som af hr Bratbost utfördes på ett mycket tillfredsställande sätt.

—*—

Skolsången i sanitärt hänseende.

Det välgörande inflytande rationella sångöfningar utöfva på de vid densamma verksamma organerna är af halsläkare och fysiologer ofta erkänt. Med det växande intresset för skolungdomens kroppsliga välbefinnande förlikar sig därför icke den omständigheten, att skolsångundervisningens sanitära betydelse af vederbörande så ringa beaktas. Målet för sångundervisningen i skolan må uppfattas hur olika som helst; i den meningen torde väl dock råda en allmän öfverensstämmelse, att ungdomen vid sjungandet bör skyddas från missbruk och skadande af de ädlaste organer. Visserligen hålla insigtsfulla och samvetsgranna lärare på, att den ungdomliga stämman bör användas i enlighet med dess naturliga omfång, men detta är också nästan allt. Hvilka andra sanitära fordringar sångundervisningen betingar, skall i det följande framläggas.

Sjungandet erfordrar i förhållande till den vanliga andningen en väsentligen stegrad lungverksamhet. Om härvid ett utomordentligt välgörande inflytande på de ungdomliga organen kan utöfvas, så ligger å andra sidan faran af ett skadande nära till hands. Först och främst påpeka vi att sjungandet i öfverfyllda, dåligt ventilerade och otillräckligt rengjorda rum ovilkorligen är skadligt. Ej många skolor förfoga öfver tillräckligt stora rum för sångöfningar, och finnas sådana, brister ofta sorgfälligheten vid deras renhållning. Sådana stora rum underkastas vanligen högst två gånger i veckan under eftermiddagsferierna en mer eller mindre grundlig generalrengöring. Ofta är sånglokalen äfven lokal för morgonbön och användes äfven för andra ändamål. Inträffar nu sångtimmarne, såsom ofta torde ske, på sista förmiddagstimmen onsdagar och lördagar, så är nyttan af rengöringen just för sångarne af föga nytta. Att före undervisningens början, då läraren ej är tillstädes, en mängd damm röres upp af barnen är naturligt nog.

Hur det egentliga sång-lärandet vid massundervisningen i skolorna

kommer till korta är nogtamt bekant. Mängden af lärjungar och materialet som skall behandlas gör att äfven den samvetsgrannaste lärare ej kan göra lärjungarne förtrogna ens med de viktigaste grundsatzerna för sångtekniken. Från de första skolåren får man sjunga men sällan lära hur man bör sjunga. Vissa saker, som röra den sanitära sidan af facket, böra likväl under alla omständigheter läras; framför allt in- och utandning. Barnen måste först och främst tillhållas att söka verkställa inandningen genom näsan och öfva sig deri, hvarjemte så mycket bör bibringas dem rörande andningsprocessen vid sjungandet, att de kunna låta luften utströmma utan möda och tvång. Den genomträngande, skärande och gälla ton, som man vanligen förnimmer hos barnaröster, beror ingalunda på en fysiologisk egendomlighet hos det barnsliga organet utan på ett falskt bruk af detsamma. Om man jemför gossrösterna i sorgfälligt ledda och öfvade kyrkokörer med det naturalistiska skriket af oskolade barnröster, finner man lätt orsakerna till klangskilnaden ligga i tonbildning och andning. Det oskolade organet endast utpressar tonen med den erforderliga tonhöjden utan att på samma gång genom ett rationellt andningssätt reglera tonen och få den att riktigt bäras upp och klinga fram. Derför är det också så svårt att hos en oskolad barnkör i de djupare lägena få fram en någorlunda tillräcklig klangfullhet, emedan en ökad, väl afvägd andningsverksamhet är nödig för att de djupare tonerna skola kunna klinga ut tillräckligt.

Att en våldsamt utpressning af tonen utan behöflig lufttillgång och förståndig andning öfveranstänger röstverktygen och struphufvudet är naturligt. Det är ej sällsynt, att kommanderande lida af kronisk heshet och andra halsåkommor. Ett felaktigt bruk af röstorganet är nog ofta orsaken dertill. Kommandoordet skall tydligt, högt och på långt håll förnimmas. Den rationella sångläran känner medlen att utan öfveranstängning uppfylla dessa fordringar. Med oskolade organer utan riktig andningsteknik söker man instinktivt att uppnå den felande bärigheten hos tonen och tydligheten i uttalet genom en öfveranstängning af struphufvud och stämband, som i längden medför skadliga följder.

Vid många skolor skall man förstås nödvändigt sjunga fyrstämmiga manskörer. Detta sker ofta nog till stor skada för ungdomliga röster, som behöfva skonas. Hur mången sångare, som ännu knappt trädt ur gossåldern, måste ej då pressas till »tenor», hvilket sedan ej sällan har röstens förlust eller obrukbarhet till följd. Der verkligt materiel för fyrstämmig blandad kör ej förefinnes, der skall det sjungas tre-stämmigt med blott en mansröst som bas

Gent emot de här framhållna olägenheterna af en oskolad naturalistisk sång må framhållas den välgörande inverkan ett sång-lärande utöfvar på de organer det har att göra med, i första rummet ett stärkande af lungorna och andningsmuskulaturen, som kommer den allmänna kroppsutvecklingen till godo.

Det synes, efter hvad nu är sagdt, önskvärdt, att i skolorna man hellre sjunger litet mindre men lär att sjunga desto bättre. Först när skolungdomen ledes till att medvetet och på förnuftigt sätt bruka sina sångorganer, först då kan sångundervisningen i skolorna få sitt rätta musikaliska och förädlade — nu rätt imaginära — värde. Härtill erfordras också en sorgfällig och grundlig sångteknisk utbildning af lärarekrafterna, hvilken ännu ej är nog allmän.

(N. M. Z.)

Om nationella kompositioner.

Musiklitteratören Alexander Moszkowski i Berlin, broder till den bekante komponisten Moritz M., skrifver i detta ämne följande uppsats:

Från alla världens kanter, från England, Ryssland, Spanien, Skandinavien o. s. v. komma till oss tondiktare, hvar och en med sin kokard, för att bringa sina »nationella» produkter i marknaden. Det är utan tvifvel ett visst intresse med tonskapelser, hvilkas parfym härstammar från främmande jordmån. Men lika säkert är det, att detta intresse är i starkt aftagande och att det efter hand blir bortsköljdt af tidens nivellerande ström, i det att det speciella kännetecknet på det nationella i tonkonsten icke kan undgå en utjemningsprocess, som redan nu gjort en mängd tidigare säregenheter föga utpräglade, nästan oigenkännliga.

Ju mera lifvet hastar fram i nutiden, ju hastigare och lättare utväxlingen af idéer och produkter gå för sig, desto mera utplånas också de nationella gränslinierna i konsten. Likasom musiken från begynnelsen är världsspråk, så är den nu på väg att uppgifva de genom särskilda länders egendomligheter uppkomna dialekterna. Detta är endast en fördel för alla folk. Ju mera det offras af den nationella sjelfständigheten, desto mera vinnes i universel frihet. Denna är det som skall sporra talangerna och alstra individuel originalitet på det utvidgade området, i det man icke längre kan krypa bakom en medfödd och inrotad nationel egendomlighet. Ju mindre den enskilde uträttas med att blott visa sin flagga, dess mera är han anvisad på sjelfständiga bedrifter. Medvetna om denna fordran gå de förnämsta andar i vår tid alldeles ur vägen för det typiskt nationella eller taga sig för att kopiera andra folks egendomligheter, hvilket

på nuvarande grad af kosmopolitism för det mesta lyckas dem särdeles väl.

Det särskildta deltagande, som knyter sig till att landets barn också frambringa landets musik, fins icke mera till. Så får man se ryssar komponera italiensk musik, italienarne tysk och tyskar ungersk. Den bästa spanska musik har gjorts och göres ännu i Paris. När Sarasate vill vara riktigt nationel, så vet han ej något mera karakteristiskt han kan bjuda oss på än en fantasi öfver motiver ur »Carmen», som är af en fransk komponist. Man har nog försökt att finna en spansk dopattest för det särskilda numret »Habanera», men till och med detta förmodade spanska hittebarn har man måst öfvergifva såsom sådant och erkänna som fransk produkt, ursprungligen tillhörande Paladilhe. Parisaren Chabrier har gjort sig berömd genom sitt ypperliga orkesterstycke *Espanna*, Lalo, som har fått sin musikaliska uppföstran i Lille och just går och gäller för att vara en erkefransman, slog sig synnerligast fram med *Symphonie Espagnole* och skref senare ett skandinaviskt stycke *Rhapsodie Norvégienne*.

Det kan tagas för afgjort, att det i Berlin komponeras flere polska danser än i Varsjav och att mängden af musik *à la Hongroise* är skrifven af goda tyskar, hvilkas smaknerver sällan eller aldrig afficierats af »paprika». Orientaliskt komponeras det ju öfver hela linien från Verdi till Delibes och Goldmark. När alltså på tonkonstens område nationella färger träda fram behöfver det etnografiska intresset alls icke visa sig så varmt. Kompositionerna skola i regeln icke vara så främmande, som det låter; de skola snarare visa sig som foster af erfarenhet och medveten anordning af några vedertagna nationella specialiteter.

Hufvudkontingenten af utländska komponister, som konserterade i Berlin för några år sedan lemnade Norden. Dansken Hartmann, norrmanen Grieg, irländaren Stanford besökte oss och bragte med större eller mindre framgång sina egna kompositioner till uppförande. Det här är just tondiktare, som åberopa sig på det nationella tonspråket från hemmet, men de ha dock märkt, att egendomligheterna i deras musik har mindre betydelse för oss än de allmänna egenskaperna. Hur skulle det också kunna vara annorlunda, då likväl hvarken skandinaver eller irländare ha något monopol på nordisk tungsint tonkolorit! Det faller sig redan mycket svårt att inom Norden åtskilja de särskilda tonprovinserna, men man får alldeles uppgifva gärdet när det fordras att man också skall hafva någon mening om de särskilda dialekternas verkliga äkthet.

Edvard Grieg kallar sig faktiskt den nationellaste bland de nationella, den norska kompositionens egentlige Messias. Han berättar sjelf, att då han

träffade samman med sin landsman Nordraak »föll det liksom fjäll ifrån hans ögon» och först genom honom fick han riktigt syn på den nordiska folktonen och fann sin egen natur. »Vi sammansvuro oss mot den Gadeska, af Mendelssohn påverkade veklaga skandinavismen och slog oss med hänförelse in på den nya väg, hvar på den nordiska skolan nu befinner sig.» Detta låter mycket bra. Det kommer nu an på om de allra nyaste strängt nordiska kompositionerna skola kunna motstå tidens storm lika klippfast som Gades eller som Mendelssohns uvertyr »Hebriderna» och hans skotska symfoni. Hur högt man än skattar Griegs obestriddliga talang, kan man ej utesluta allt tvifvel om ett och annat af hans skapelser. Skulle det emellertid förunnas dem ett långt lif, så torde efterverlden söka deras lifskraft i något annat än Grieg sjelf, nämligen icke i en aldrig så rektificerad skandinavism, utan i de tema och motiviska utvecklingar, hvarmed komponisten sluter sig till det universella tonspråket.

Musikpressen.

Flerstämmig sång:

Sånger för mansröster, H. IX, utgifna af Sällskapet för svenska quartettsångens befrämjande. Innehåll: Valentin, K.: Champagne, op. 23, ord af William Paterson, tillägnad Göta P. B. (belönt med andra priset); Myrberg, A. M.: Utfärd, När sol sjunkit ned (belönt med tredje priset); Jacobsson, John: Äktenskapsfrågan, ord af G. Fröding (belönt med tredje priset). — Utom pristafeln förvärtvade: Jacobsson, John: Dryckessång (ur op. 27); Lindblad, A. F.: Längtan efter det himmelska, ord af Stagnelius, Helsingssång, Svensk sång; Lund, L. Aug.: Vinet och kärleken, ord af G. G. Ingelman; Myrberg, A. M.: Vårjubel, Ute på fjärden; Norman, Ludv.: Jägarsång, ord af Dahlgren, Glädjen, ord af Talis Qualis; Wallenberg, Aug.: Afdelning I ur köreykeln Julnatten, op. 10.

Våra quartettsångare erhålla, som man ser, för sin ringa medlemsavgift här ett häfte af rikt och omväxlande innehåll, 47 sidor till omfånget. Valentins »Champagne» upptager i det samma 12 sidor och är metronomiserad liksom quartetterna af Lundh, Norman och Wallenberg, hvarigenom rätta tempot efter kompositörens åsigt kan iakttagas. Af A. F. Lindblads stycken är »Längtan efter det himmelska» ett efterlemnadt arbete. Originalmanuskripten till denna sång och till »Svensk sång» tillhöra konung Oscar, som ställt dem till sällskapets disposition. Hans »Helsingssång»: »Fritt må stormarne gå», är för den äldre generationen väl bekant. De svenska studenterna hel-sade med denna de danska vid ankomsten till Köpenhamn den 23 juni 1845. Förut tryckt i en utgången samling har den af förläggaren välvilligt öfver-

lemnats åt sällskapet, som säkert med tiden på detta sätt kommer att rädda mången värdefull kvartett från glömskan. Den tredje af Lindblads sånger, »Svensk sång», förekommer äfven i hans bekanta verk »Om vinterkväll», satt för solo och blandad kör. Ludv. Normans sånger äro efterlemnade arbeten.

Litteratur.

Illustreret Musikhistorie. Af detta förtjenstfulla, med planscher och not-exempel rikt illustrerade arbete, hvars föregående häften här blifvit anmällda, har nu Det nordiske Forlag i Köpenhamn utsändt Femte Levering. Deri fortsättes kapitlet om Stryge- och Bläse-instrumenter för og i det 16:e Aarhundrede. Följande kapitel har till öfverskrift: Renaissance. Caccini. Peri. Monteverdi. Notexemplen upptaga här Monodi ur Caccinis »Nuove Musiche», sånger ur »Dafne» af Corsi, »Eurydice» af Peri, »Orfeo» och »Arianna» af Monteverdi. Häftet slutar med början af tionde kapitlet, innehållande: Det middelalderige religiøse Skuespil. Den katolske Passion. Oratorium. Kantate og Kammermusik i det 17:e Aarhundrede.

Dödsfall inom musik- och operaverlden 1895.

Altes, Henri, utmärkt flöjtist och komponist, f. 18 jan. 1826, † i Paris 24 juli.

Bott, Jean Joseph, violinist, kapellmästare, f. 9 mars i Cassel, † 30 april i Newyork.

Carrodus, John Tiplady, violinvirtuos, f. 20 jan. 1836, † i London under sommaren.

Carvalho, Caroline Felix-Miolan, berömd fransk operasångerska, f. 31 dec. 1827, † i Dieppe 10 juli.

Dahlgren, Fredr. Aug., kansliråd, författare till »Vermländingarne», »Anteckningar om Stockholms teatrar» m. m., f. 20 sept. 1816 i Vermland, † å Djursholm 16 febr.

Dancla, Leopold, violinist och komponist, violinlärare, f. 1 juni 1823, † i Paris.

Eggeling, F., musikkdirektör, f. i Tyskland, † 22 mars i Lund, 73 år.

Engel, Gust. Edv., professor, sånglärare, litteratör, f. 29 okt. 1823 i Königsberg, † 19 juli i Berlin.

Genée, Fr. Friedr. Richard, librettist och operettkomponist, f. 7 febr. 1823 i Danzig, † 15 juni i Baden, n. Wien.

Godard, Benjamin L. P., violinist, berömd komponist, f. 18 aug. 1849 i Paris, † 10 jan. i Cannes.

Gründer, Selma Fredr., f. Jonsson, sångerska, f. i Sköfdestrakten 8 aug. 1858, † 6 febr. i Stockholm.

Hallé, Charles, pianist, dirigent, f. i Hagen (Westfalen) 11 april 1819, † 25 okt. å sin villa Greenheys-lane vid Manchester.

Heintze, Georg Wilhelm, musikkdirektör, utmärkt orgelspelare, f. 4 juli 1849 i Jönköping, † 10 jan. i Lund.

Holmquist, Victor, skådespelare och sångare, f. i Stockholm 24 sept. 1842, † 1 juni å Löfnäs, n. Mariefred.

Jensen, Gustav, professor, violinist och komponist, f. 25 dec. 1843 i Königsberg, † 26 nov. i Köln.

Lachner, Ignaz, hofkapellmästare, komponist, f. 11 sept. 1807 i Rain (Bayern), † 24 febr. i Hannover.

Lindroth, Adolf Fredrik, f. d. violinist i hofkapellet i Stockholm, f. härst. 27 nov. 1824, † här 29 juni.

Lux, Friedrich, orgelvirtuos, komponist, dirigent, f. 24 nov. 1820 i Ruhle (Thüringen), † 9 juli i Mainz.

Mertke, Edvard, pianist och komponist, f. 1833 i Riga, † 25 sept. i Köln.

Oberthür, Carl, utmärkt harpirtuos och komponist för sitt instrument, f. 4 mars 1819 i München, † i nov. i London.

Renner, Josef, musikpedagog och dirigent, f. 25 april 1832 i Bayern, † 11 aug. i Regensburg.

Rockstro, William Smyth, engelsk pianist, komponist och musiklitteratör, † i London 2 juli, 72 år.

Röder, Martin, komponist och sånglärare, f. 7 april 1851 i Berlin, † i Boston 10 juni.

Röske-Lund, Maximiliana Theodolinda, f. d. operasångerska, f. 3 juni 1836 i Stockholm, † i början af juni i Köpenhamn.

Sandstedt, Victor, f. d. operasångare i Stockholm, f. 9 mars 1828, † 14 april i Eskilstuna.

Schram, Peder Ludv. Nicolai, dansk operasångare, f. 5 sept. 1819 i Köpenhamn, † derst. 1 juli.

Sieber, Ferdinand, professor, sånglärare och komponist, f. 5 dec. 1822 i Wien, † i Berlin 19 febr.

Suppé, Franz, von, bekant operettkomponist, f. 18 april 1820 i Spoleto, † 22 maj i Wien.

Tausch, Julius, professor, komponist, f. 15 april 1827 i Dessau, † 13 nov. i Bonn.

Tilman, Alfred, belgisk komponist, f. 3 febr. 1858 i Brüssel, † derst. 20 febr.

Vanderstraeten (Van der Straeten), Edmond, belgisk musikskriftställare, f. 3 dec. 1826 i Audenard, † derst. i slutet af nov.

Warmuth, Carl, hofmusikhandlare i Kristiania och komponist, † 19 juli i Fredriksvärn.

Zarzycki, Alexander, konservatorie-direktör i Varsjav, komponist, f. i Varsjav 1840, † derst. i slutet af året.

Zell, F. (Camillo Walzel), bekant operett-librettist, f. 1829 i Magdeburg, † 18 mars i Wien.

Från scenen och konsertsalen.

Kungl. operan. April 16. Wagner: *Tannhäuser* (Elisabeth, Venus: fru Brag, frök. Frödin). — 17. Nicolai: *Muntra fruarna i Windsor*. — 18. Gluck: *Iphigenia i Aulis*. — 19. Rossini: *Barberaren i Sevilla* (Figaro: hr Forsell). — 20. Gluck: *Orfevs*. Leoncavallo: *Pajazzo*. — 22. Hallström: *Den bergtagna* (fru Ragnhild, Ingeborg, bergadrottningen: fru Strandberg, Brag, Linden; bergakungen, Ulf, Kark: hrr Strandberg, Lundqvist, Söderman), 75:e ggn. — 24. Gluck: *Värdrottningen*. Hallén: *Hexfällan*. — 25. 5:e symfonikonserten. 1) Goldmark: »Vår», konsertuvertyr. op. 36; 2) Haydn: Symfoni (Militär-), G dur; 3) Svendsen: Norsk Rapsodi nr 3, op. 21; 4) Brahms: Symfoni nr 2, D dur, op. 73. — 26. Massenet: *Navarre-siskan*. *Blomsterbalett*. Leoncavallo: *Pajazzo*. — 27. v. Flotow: *Martha* (Plumkett: hr T. Hofer, gäst). — 29. Wagner: *Valkyrian*. — 30. Bizet: *Carmen* (fru Linden).

Södra teatern. April 15—22. Millöcker: *Profkyssen* (fru Emma Berg, gäst).

Vetenskapsakademien. April 18. V. Stenhammars och Knut Bäckes 3:e musikafon (slavisk musik). Biträdande: fru D. Edling. — 24. Musikafon af Sven Scholander.

Musikaliska akademien. April 19. *Matiné* af Sängsällskapet O. D. Biträdande: k. hofkapellet. Dirigent: hr Iv. Hedenblad. — 20. *Konsertafon*, anordnad af Rich. Andersson. 1) Bach, J. S.: Konsert, D moll; 2) Mozart: Konsert, A dur; 3) Sinding: Konsert, Dess dur; 4) Liszt: Ungarische Fantasia. (Allt för piano med ackomp. af en andra flygel). — (Orgelsalen.) 26. *Matiné* af Jos. Lang. Biträdande: grefvinnan Math. Taube, fru A. Lang, frökn. Maria Malmerfeldt, Nina Isacson och Astrid Ydén samt hrr Tor Aulin, Oskar Bergström, prof. Iv. Hallström.

Arbetareinstitutet. April 26. *Matiné* af bassångaren Gustaf Starck.

Katarina kyrka. April 28. *Filharmoniska sällskapets* 3:e abonnementskonsert. Händel: *Simson*, oratorium. Biträdande: solister: grefvinnan M. Taube (Delila), fru D. Edling (Micah), hrr C. F. Lundqvist (Simson), Salom. Smith (Moaah); kgl. hofkapellet. Dirigent: hr Iv. Hedenblad.

Den tillämnade beneficeföreställningen för cavaliere Morello blef på grund af sjukdomsförhinder tills vidare inställd. Något nytt har operan under senare hälften af april ej haft att bjuda. En repris af Hallströms omtyckta opera »Den bergtagna» har egt rum, och dess många vackra melodier med nordisk färgton syntes fortfarande slå an, ehuru operan nu gått 75 gånger öfver öfver scenen sedan första uppförandet 1874. Ny i Karks rol var hr Söderman, som passade väl för densamma, hvilket ej kan sägas om hr Strandberg, hvars naturel ej lämpar sig för en sådan gestalt som bergakungen, hos hvilken den demoniska kraften fordrar bättre uttryck i sång och spel än han kan åstadkomma. Fru Linden och hr

Lundqvist voro förträffliga i sina förut gifna roller och fru Brag var en rätt behaglig Ingeborg, som med sin vackra och väl sjungna stora aria i tredje akten tillvann sig förtjent bifall. Operan gick bra nog, ehuru inöfningen torde ha varit något för knapp, såvida ej sufflören skötte sin tjänst alltför nitiskt. — I operan »Martha», som fortfarande tycks ge goda hus — hvilket tycks visa att den stora publiken ännu har sinne för melodifrisk, lättmjuten musik — har herr T. Hofer gästade eller debuterat såsom Plumkett. Hr Hofer, som är tysk, sjöng partiet på tyska, men gift med en svenska är han någorlunda hemmastadd med vårt språk, som också användes i en och annan strof, hvarmed han muntrade publiken. Herr Hofer har en omfångsrik röst, som går dugtigt på djupet och den klingar ej illa, om också nationaliteten eller språket gör tonen något instängd och framställningen litet tung. En god apparition och ledigt spel med goda komiska pointer utmärkte den dramatiska framställningen. Öfriga rollinnehafvares förtjenstfulla medverkan i operan ha vi förut framhållit.

Af konserter ha vi också att omnämna ett betydande antal, främst i samband med operaföreställningarna den 5 symfonikonserten å operan under hr Nordquists ledning. En nyhet var programmets första nummer, konsertuvertyren »Vår» af Goldmark, en underhållande af vårfläkt och fågelsång genomadad tonsättning. På denna följde fader Haydns mästerliga militärsymfoni, hvars alla satser, oberörda af tiden, aldrig förfela att skänka den sanna musikaliska njutning, som det verkliga inspirerade snillet kan bereda. En musik af gedigen halt är också Svendsens rapsodi i norsk folkton, förträffligt instrumenterad, utan den öfverlastning med tonmassor, den grumlighet och det harmoniska effektsökeri, som nutidens orkestermusik så ofta företer. Slutnumret, Brahms' 2:a symfoni hör till hans mera lättfattliga tonsättningar, särdeles hvad första satsen och det behagliga allegretto vidkommer. Konserten var fåtaligt besökt men bifallet rikligt, särdeles efter Svendsens Rapsodi, som bisserades. Utförandet, särdeles af de tre första numren, lända såväl dirigenten som hofkapellet till beröm.

Hr Bäck och Stenhammar spelade ock för en fåtalig men intresserad publik på sin soaré med »slavisk musik», inledd med rätt underhållande variationer på 2 flyglar af Edv. Schütt (f. 1856 i Petersburg, bosatt i Wien) och afslutad med intressanta slaviska dansar af Dvorák likaledes för 2 pianon. Ett annat pikant nummer af denne böhmiske tonsättare var en Suite, som med stor talang återgafs af hr Bäck. Med mycken bravur spelade hr Stenhammar Rubinsteins svåra etude »på

falska noter» och spelade dessutom »Au Village» af Tschaiowsky, Intermezzo af Cui och 2 Mazurkas af Liadow. Fru Edling, som biträdde, framkallade lifligt bifall med sånger af Rubinstein (Lied aus op. 54 och »Es blinkt der Thau») samt »Polnische Lieder» af Chopin. Konsertgifvarne spelade på ett par ypperliga Malmjöflyglar från Gust. Petterssons pianotablisement.

Konsertgifvare, som alltid kunna vänta sig fullt hus är upsaliensiska O. D. isterna. Deras konsert i Musikaliska akademien hade ett rikt, omvexlande program och samtliga nummer fingo under dir. Hedenblads ledning ett godt utförande. Rösterna voro vackra och tenorerna klingade bättre fast något svagare än vid föregående konserter, hvarjemte tempi voro nu i det hela mera tillfredsställande än förut. Det varmaste bifall följde ock på hvarje nummer. Konserten inleddes med J. P. E. Hartmanns körverk »Völvens Spaadom» (op. 71). Detta storslagna verk, som, efter hvad en biograf yttrar, »med sin urkraft och fornordiska prägel kanske är det mäktigaste och egenomligaste uttrycket af tonsättarens geni», forskrifver sig från 1872, då komponisten var 67 år gammal. Slutnumret var ock en kör med orkester, Nordqvists lifliga Bacchanal, hvari hr Brag sjöng barytonsolo. A capella-körerna utgjordes af Södermans »Och fast du svikit din flickas tro», samt »Bekransa bål'n», Kjerulfs »Jägerens sang paa fjeldet», Danslekar: Domaredansen och »Vi ska ställa till en roligere dans», Schumanns »Die Lotusblume» och en gammalfransk Chanson à boire, som jemte danslekarne bisserades. Instrumentalnummer voro Svendsens poetiska orkesterlegend »Zorahayda» och en Capriccio (Jota Aragonesa) af M. J. Glinka, der det något triviala i dansmelodien öfverglänstes af en färgrik instrumentering. Som extranummer, framkallade af de starka bifallsyttringarne, sjöngos »Våren är kommen», Björneborgarnes marsch och Pacius' Dryckessång.

Fullt hus hade äfven herr Lang i akademiens orgelsal, hvarvid han ånyo dokumenterade sig som en utmärkt solist på sitt instrument äfven som god komponist i en »Melodie» för harpa. Utmärkt biträde lemnade grefvinnan Taube, hr O. Bergström, Tor Auliu, prof. Hallström äfvensom sängerskan fröken Malmerfelt och konsertgifvarens maka, f. Nordqvist, som med honom och ett par hans unga elever bjöd på sällsynheten att höra ett stycke för 4 harpor (af C. Oberthür).

Hr Scholander har efter sin hemkomst från utlandet haft en musik- och Bellmansafton med känd talang och vanlig framgång.

Uppvisningen af Rich. Anderssons pianoelever enligt ofvan anförda pro-

gram, hvarvid dessa sekunderades af flygelackompanjemang (af hr John Jacobsson — icke komponisten) i st. f. orkester, visade vackert undervisningsresultat. Främst af de fyra stod frkn Anna Charlier, som i Sindings svåra Dess-dur-konsert ådagalade en långt hunnen talang, som säkert skulle ha gjort sig än mera gällande med biträde af orkester.

De stora konserterna af Filharmoniska Sällskapet och Musikföreningen, få vi omnämna på samma gång i nästa nummer.

Från in- och utlandet.

Musikföreningen gifver tisdagen den 5 maj sin 43:e konsert, dervid kommer att utföras tonsättaren Fr. Kiels oratorium »Christus», komponerad vintern 1871—72. Kompositören (född den 7 oktober 1821 i Puderbach, död den 14 september 1885 i Berlin) har själf till detta passionsoratorium sammanställt texten ur de olika evangelisternas berättelser och vid de lyriska momenten inflädat passande kärnspråk ur Gamla testamentet. Oratoriet är indeladt i en följd af scener, och i den första scenen behandlas Kristi intåg i Jerusalem, i den andra Kristi nattvard med lärjungarne, i den tredje huru Petrus förnekar Kristus, i den fjärde Kristus inför öfverstepresten, i den femte Kristus inför Pilatus samt i den sjätte och sista scenen Kristi uppståndelse.

I Upsala utfördt två gånger, sistlidna och innevarande år, af dervarande Filharmoniska sällskap, visade sig detta verk vara särdeles tilldragande, hvarföre man kan hoppas, att hufvudstadens musikälskande publik skall begagna sig af det tillfälle, som nu erbjuder sig att åhöra »Christus», hvars värdiga återgifvande Musikföreningen denna gång satt till sin uppgift. Föreningen har dervid att påräkna benäget biträde af, förutom k. hofkapellet, fruarna Edling och Linden, operasångarne C. F. Lundqvist, M. Bratbost, O. A. Söderman, A. H. T. Brag och C. Lejdström samt hr C. A. Gentzel, under anförande af föreningens nitiske och skicklige dirigent, prof. Franz Neruda.

Kammarmusiksoaré, den femte och sista under säsongen, gifves af Aulinska kvartetten den 6 maj. Programmet upptager F-moll-konsert för piano, stråkkvartett och kontrabas af J. S. Bach, Stråkkvartett op. 130, B dur, af Beethoven samt Pianoqvintett op. 81, A dur, af Dvorák.

Förlofning är tillkännagifven mellan fröken Harrie von Düben, dotter till framlidne godsegaren frih. Henrik von Düben och hans efterlemnade maka,

född Hellgren, samt operasångaren Gustaf Henrikson.

En sångarfärd till hembygden under instundande sommar har blifvit beslutad af Östgöta nation i Upsala. Ändamålet med densamma är att skaffa medel till resande af en ny vård å nationsgrafven i Upsala.

Lindenska operasällskapet begaf sig, efter en ytterst gynsam sejour, från Kristiania till Trondhjem den 17 april.

Fröken Tora Hwass medverkade den 20 april vid den berömda s. k. Neruda-kvartettsens fjärde kammarmusiksoaré i Köpenhamn. Hon utförde pianostämman i Schumanns Trio op. 63. Dannebrog yttrar härom: »Det är ingen småsak att som kammarmusiker stå lika högt som Anton Svendsen och Franz Neruda, men detta gör fröken Hwass. Det låg en inspiration och en flygt öfver hennes spel, som man länge skall minnas.»

Svensk orkester prisbelönad i Berlin. Vid den nyligen avslutade hygieniska utställningen i Berlin egde äfven en pristäflan rum mellan de vid utställningen konserterande musikkapellen, ett tyskt på 35 man, ett ungerskt på 15, ett franskt och ett svenskt, under anförande af direktör R. M. Berthelsen från Helsingborg, på 6 man. Detta senare tillerkändes af prisnämnden enhälligt första priset med guldmedaljsdiplom.

Sällskapet för svenska kvartettsångens befrämjande har nu börjat utdela till sina medlemmar 1895 års kvartett-häfte, det nionde i ordningen sedan sällskapets stiftande.

Årets kvartett-häfte innehåller 14 kvartetter. Med andra priset har belönats körkompositionen »Champagne» af Karl Valentin i Göteborg, tillägnad Göta P. B. Två kvartetter af A. M. Myrberg samt en kvartett af John Jacobsson belönades med tredje priset. Af 3 kvartetter af A. F. Lindblad är en, »Längtan efter det himmelska», förut ej tryckt, och konungen, som eger originalmanuskriptet, har ställt kompositionen till sällskapets disposition. Under rubriken »Musikpressen» redogöres för hela häftets innehåll.

Arbetareinstitutets sista folkkonsert för säsongen egde rum söndagen den 26 april inför en fulltalig och mycket tacksam publik. Programmet upptog »Pajazzo»-prologen, den bekanta s. k. Stradella-kyrkoarian och ett par sånger, sjungna af en ung barytonist hr H. Bedinger med vacker röst och godt föredrag. Vidare utfördes hr Alfvéns Sonat för piano och violin, spelad af honom och fröken Märta Ohlson, som jemte fröken H. Liedberg utförde Chopins sorgmarsch och nocturne af Vidor,

arrangerade för piano och harmonium. Till sist spelade hr H. Alfvén och fru L. Nyström en duett, »Storm och stiltje», för piano och violin af d:r Anton Nyström, ett ganska stämningsfullt stycke, ehuru af enkel faktur, hvilket särskildt framkallade stormande bifall och bisserades.

Denna afskedstillställning blef äfven en välförtjent hyllning åt konserternas nittske anordnare, d:r Anton Nyström. Från åhörare af folkkonserterna öfverlemnades nämligen till d:r Nyström en präktig lagerkrans med blå och gula band, åtföljd af en vackert textad adress, i hvilken gifvarne uttrycka sin tacksamhet till konsertledaren i följande erkännamma ordalag:

»Vid avslutandet af tredje årets folkkonserter i Stockholms arbetareinstitut bedja vi att få till eder, hr doktor, framföra vår varma tacksamhet för den glädje och njutning, ni genom dessa konserter beredt oss.

»På samma gång kunna vi ej underlåta att skänka vår hyllning åt den energi och den trofasthet, som låter eder genom anordnandet af dessa konserter till fullo förverkliga edert stolta program från den 8 februari 1880.»

På d:r Nyströms tack för den vackra och öfverraskande hyllningen följde lifliga bifallsyttringar.

Om Frederik Frederiksen, den unge i London bosatte violinvirtuosen från Göteborg, skrifver Sv. Musiktidnings korrespondent följande:

Den 14 april hölls bröllop i London mellan hr Frederik Frederiksen, som är bosatt der, och pianisten miss Henshaw. Det unga parets »wedding trip» företogs till Göteborg för att besöka hr Frederiksens föräldrar derstädes.

Glädjande att omtala är att det går mycket framåt för hr Frederiksen såsom violinist och lärare. Han fortfar ännu att vikariera såsom lärare för hr Saurets elever i London medan denne celebre artist efter att ha skördat guld och lagrar i Amerika nu uppehåller sig i Tyskland.

För en tid sedan gafs en stor orkesterkonsert i Queens Hall, London, under mr Randeggers anförande, hvarvid Beethovens Pastoralsymfoni, Wagners uvertyr till »Tannhäuser» och Griegs »Peer Gynt»-musik spelades af en stor orkester. Den italienske violinisten signor Rosario Scalerio stod på programmet såsom soloviolinist, men blef helt oförmodadt i sista ögonblicket hindrad från att spela. Man bad då hr Frederik Frederiksen att i hans ställe spela Mendelssohns violinkonsert, hvilket han också gjorde, ehuru han ej ens fick tid att repetera konserten tillsammans med orkestern innan han uppträdde på estraden. »Musical News» lofordar mycket hans utförande af konserten och komplimenterar honom för att genast vara färdig intaga signor Scalerios plats på programmet.

Svensk-norska sällskapet i Paris hade den 18 april anordnat en konsert uti sin lokal 58 bis Chaussée d'Antin, då man hade nöjet höra hr Lemon, som sjöng för publik första gången sedan han för två år sedan lemnade Stockholmsoperan. Hans vackra stämma har under Delle Sedies ledning och genom träget arbete vunnit i styrka och bredd, nu, säges det, i alla lägen egaliserad, liksom tonbildningen berömvärd. Han sjöng visor af Geijer och en aria ur »Gioconda» med stor succés. M:me Synnestvedt-Devisme, i besittning af en präktig altstämma, utförde »Stances de Sappho» af Gounod samt med fröken Sidner duetten »Österns natt» af fröken H. Munktel, som ackompanjerade dem, liksom fröken Holmstrand, då hon sjöng två af hennes visor, alla mottagna med stort bifall. Sådant skördade fröken Holmstrand äfven i rikt mått med två vackra sånger af Godard. Fröken Sidner sjöng sånger af Stenhammar och Sjögren samt en af fröken Maria Hansen, som sjelf ackompanjerade och sedan spelade ett par pianosaker med stor bravur och färdighet, slutande med en af henne sjelf komponerad, pikant norsk dans. Den instrumentala delen af programmet utgjordes för öfrigt af Moszkowskys pianokomposition »Gnistor», af den unga fröken G. Magnus tolkad med god teknik och uppfattning, samt tre af samme tonsättares violduetter, »Spanska dansar», spelade af fröken I. Magnus och hr C. G. Nyblom. Programmet bjöd äfven på en »première audition» af Nybloms »Svenska visor och dansar», mottagna med stort bifall. Denna nys färdiga violkomposition — fröknarna Magnus hade nätt och jemt haft tid att instudera den — spelades af fröken I. Magnus, förträffligt ackompanjerad af sin syster, med stor färdighet.

Efter konserten, som var ända till trängsel besökt, följde supé vid småbord och derpå dans, som varade bokstafligen intill ljusan dag.

Programmen för de konserter, hvilka hafva gifvits i Köpenhamn den 24—28 dennes af Filharmoniska orkestern från Berlin, innehöllo:

Fredagen den 24: Dirigent Felix Weingartner. Weber, uvertyr till »Friskytten»; Reszniczek, uvertyr och mellanaktsmusik till »Donna D'ana»; Wagner, förspel och final (3:e akten) ur »Parsifal» och uvertyr till »Tannhäuser»; Beethoven, C-moll-symfoni.

Lördagen den 25: Dirigent Edouard Colonne. Massenet, uvertyr till »Phèdre»; Lalo, Rhapsodie norvégienne; Bizet, symfoni; Saint-Saëns, »Le rouet d'Omphale»; Berlioz, ur »Damnation de Faust»: a) Feu-follet, b) Danse des Sylphes, c) Marche hongroise.

Söndagen den 26: Dirigent d:r Karl Muck. Hr Vilhelm Stenhammar medverkar som solist. Wagner, förspel

till »Mästersångarne»; Stenhammar, Pianokonsert; Smetana, uvertyr till »Brudköpet»; Beethoven, Eroica-symfonien.

Måndagen den 27: Dirigent prof. F. Mannstädt. Konsertmästare Anton Witteck spelar solo. Beethoven, Leonora-uvertyren nr 3; Paganini, Violinkonsert (D dur); Lange-Müller, Weyerburg-Suite; Tschaiakowsky, Symphonie pathétique; Wagner, uvertyr till »Rienzi».

Tisdagen den 28: Dirigent Edvard Grieg. Medverkande: Studentsångföreningens kör, solisterna F. Busoni och B. Bielefeldt, Marsch ur »Sigurd Jorsalafar»; Pianokonsert; Légende; Lok och Folke, dans för stråkorkester (ny); Peer Gynt-Suite nr 2; 2 sånger för baryton, kör och orkester ur »Sigurd Jorsalafar». Programmet alla nummer äro komponerade af Grieg.

Från Köpenhamn telegraferas den 26 april till Dagens Nyheter: »Berlins filharmoniska orkesters konserter härstädes ha gjort verklig succés. I kväll uppträdde hr Stenhammar som solist och spelade dervid sin B-moll-konsert, op. 1, med orkesterackompanjemang under Karl. Mucks ledning. Bifallet var störmående. Flera framropningar. Konserten afslutades med Tschaiakowskys hänförande Symphonie pathétique, som af orkestern utfördes med obeskriflig precision och verkligt mästerskap. Publikens var utom sig af förtjusning.»

Orkestern kommer, som bekant, att låta höra sig i Göteborg och Kristiania. Det vore verkligen skada om man i Stockholm skulle gå miste om att få höra denna utmärkta orkester under dess gästande i Skandinavien.

Göteborg. Å Stora teatern har af pjeser med musik under förra månadens sista hälft endast gifvits Anreps folkskådespel »Nerkingarne». — Nya Musikföreningen bjöd der den 29 och 30 april på tre konserter (en matiné) af Philharmonisches Orchester från Berlin, bestående af 64 musiker under anförande af prof. Franz Mannstädt (född 1852, pianist, dirigent och komponist af piano-, sång- och kamarmusik). Programmen upptogo mest hos oss kända saker: Beethoven: A-dur-symfoni, Leonora-uvertyr III; Weber: »Euryanthe»-uvertyr; Mendelssohn: uvertyr till »Midsommarnattsdrömmen»; Mozart: Jupiter-symfoni; Cherubini: »Anakreon»-uvertyr; Wagner: Förspel till »Mästersångarne» och Sorgmarsch ur »Götterdämmerung»; Saint-Saëns: Förspel till »Syndafloren»; Berlioz: Carnaval romain; Bizet: Suite »l'Arlesienne» II; Tschaiakowsky: Ouverture solenelle »1812»; Brahms: Symfoni F dur; Smetana: »Moldau»; V. Stenhammar: Pianokonsert.

Dr. Karl Valentin förbereder till oktober månad två symfonikonserter härstädes, vid hvilka de franska violinisterna Henri Marteau och Paul Viardot komma att medverka. De

båda konstnärerna komma äfven att dirigera; det nummer, som hr Marteau skall anföras, är hans nya, förut ej uppförda komposition »Jeanne d'Arc» för solo, kör och orkester.

Lund. Direktör Aug. Lindberg har nyligen här med storartad framgång gifvit en serie föreställningar, dervid han inför fullsatt salong uppfört »Bröllopet på Ulfåsa» och »Brand» äfvensom »Per Gynt» och »Hamlet».

Framställningen af »Brand» och »Per Gynt» förhöjdes genom medverkan af en orkester af 17 man från Helsingborg, förstärkt med ett tiotal musikalskarinnor och musikälskare i Lund, och hvilken anfördes af dr. Karl Valentin från Göteborg. Platstidningar yttra härom:

»Gårdagens representation, »Per Gynt», var en oförgätlig njutning såväl i dramatiskt som musikaliskt hänseende. Ole Olsens musik till »Brand» har sina fagra och originella partier, men den kunde i vårt tycke icke mäta sig deri med den Griegska.»

»Såväl dirigenten dr. Valentins förtjenstfulla, distinguerade anförande som orkesterns väl kvalificerade spel aftvang publiken upprepade gånger mycket väl-förtjenta applåder.

Från våra grannländer.

Kristiania. April 15—26. Å Kristiania teater har ytterligare några gånger uppförts »Cavalleria rusticana» med fröken Elisa Wiborg som gäst, hvilken äfven den 17 sjöng i kostym Elisabeths aria i andra akten af »Tannhäuser». Som konsertnummer jemte »Cavalleria» ha utförts uvertyren till »Wilhelm Tell» samt »Dronningen af Rusland», ballad af Jonas Lie med musik af Ole Olsen. Teatern har för öfrigt af pjeser med musik bjudit på »Bergliot» och »Flagermusen». Eldorado teaterns repertoar har upptagit »Orfeus i underverden», »Jorden rundt», »Donna Juanita», »Röverne» och »Fatinitza», den senare operetten med fru Emma Berg som gäst.

Fru Teresa Carreno har låtit höra sig här å två konserter. Den 25 gaf hr Joh. Haarklou konsert i Logens stora sal, då programmet upptog: 1) Haarklou: Sorgmarsch; 2) Haydn: Recitativ och aria ur »Årstiderna» (frök. Evensen); 3) Mozart: Requiem för soli, kör och orkester. Utförandet af sistnämnda nummer finner en recensent mindre lyckadt, emedan körens basar och mellanstämmor voro väl svaga. Kören utgjordes af konservatoriets elever.

Helsingfors. April 12—24. Svenska teatern har fortfarande haft »Stackars Jonathan» på repertoaren. Alexanders-teatern har någon tid haft en italiensk opera och der ha uppförts »Rigoletto»,

»Trubaduren», »Faust», »Traviata» och »Pajazzo». Kapellmästaren heter Colletti. Sällskapet eger en tenor, hr Cochini, med vacker stämma, en utmärkt baryton, hr Muller, en djup, klangfull bas, hr Gandolfi; primadonnan fru Constantinu-Cochini säges deremot ha mindre fraiche röst och vara svag i intonation som spel. — Filharmoniska sällskapet gaf den 22 under direktör Kajanus' ledning i universitetets stora sal Beethovens 9:e symfoni. Solister voro frök. Christmann från Petersburg, frök. A. Ahnger samt hrr O. Lomberg och Th. Habelmann från Zürich. Sällskapet har derjemte fortsatt sina populära konserter. — En andelig konsert gafs den 19 af direktör Kajanus i Nya kyrkan med biträde af hr O. Lomberg, violinisten Gregorowitsch och hr O. Merikanto samt blandad kör. Ett par dagar förut gafs en välgörenhetskonsert, å hvilken medverkade fru O. N. Olghina, primadonna vid kejs. operan i Petersburg, pianisten H. von Mickwitz och violoncellisten Fohström. — Akademiska sångföreningen har äfven konserterat två gånger i denna månad.

Köpenhamn. April 13—27. Kgl. teatern har ytterligare ett par gånger haft »Aucassin og Nicolette» på spelistan samt dessutom »Jeannettes bröllop», »Drot og Marsk», »Fata Morgana», »Eventyr paa Fodreisen», »Elverhøj» och baletten »Et Folkesagn», Å Folketeatret har fru Norrie uppträdt utom i »Orfeus i underverden» äfven i »Lilla Helgonet». Tidningarna finna ej den dramatiska framställningen här nog ingénue-mässig men äro hänfödda öfver föredraget af kupletterna.

Drachmanns melodram »Dansen paa Koldinghaus» uppfördes nyligen första gången på Dagmar-teatern, med musik af Charles Kjerulf. Melodramen, som motsetts med stort intresse, svek icke förväntningarna. Iscensatt med stor omsorg, var den ytterst verkningsfull. Särskildt var scenen med dödsdansen utomordentligt gripande.

Paris. Glucks »Orfeus» gafs i förra månaden på Opéra Comique, men uppförandet lär ha varit misslyckadt. Fröken Delna var, i trots af sin vackra röst, alldeles icke vuxen titelpartiet. Hon sjöng och spelade stillöst och utan noblesse, och hennes lilla knubbiga figur gjorde ett nästan groteskt intryck. Äfven de öfriga uppträdande lemnade mycket öfrigt att önska. Kören samt då och då orkestern hade bättre uppfattat stilen i konverket.

»La Falote» är namnet på en ny 3-aktsoperett af Louis Varney, texten af Liorat och Ordonneau, hvilken nyligen för första gången uppfördes å Folies-Dramatiques med afgjord framgång. Musiken beskrifves som intagande och melodios. Libretton, hvilken något erinrar om »Hvita frun» och »Corneilles klockor», — La Falote är namnet på ett förment spöke, som huserar på ett gammalt slott Mont-Saint-Michel — säges vara särdeles underhållande. Operetten kommer troligen att gå öfver utlandets operettscener.

Wagnerfestspelen i Bayreuth. Partibesättningarna i »Niebelungen»-cykeln under inständande sommar äro nu sålunda bestämda: Brünnhilde fruarna Lehmann-Kalisch och Nordgren-Gulbranson; Sieglinde fru Sucher; Fricka fru Bremer; Siegfried herr Burgstaller, Grüning och dr Seidel; Siegmund hr Gerhäuser; Wotan hr Perron; Hundung hr Elmblad o. s. v.

Athen. Under de nyligen upplifvade »Olympiska spelen» uppfördes här Sofokles' »Antigone» af amatörer, universitetsmedlemmar etc., bland hvilka, enl. korrespondens till Sv. Musiktidning, titelrolens representant, som i mycket liknade vår värderade skådespelerska Olga Björkegren i samma parti, framförallt utmärkte sig särskildt genom sin vackra röst — rolen sjöngs delvis. Musiken, för tillfället komponerad af en grek, var temligen monoton och vida mindre storslagen än den hos oss använda Mendelssohn-musiken till samma verk.

Dödsfall.

Gumbert, Ferdinand, bekant sångkomponist, född 21 april 1818 i Berlin, död derstädes 6 april. Efter att ett par år ha varit anställd som barytonist vid operan i Köln tog han 1842 sitt uppehåll i Berlin som komponist och sånglärare, öfversättare och medarbetare i musiktidningar. Bland hans 400 sångkompositioner äro hos oss mest bekant sången »Vill ingen af er fåglar små».

Ritter, Alexander, violinist och kompositör, född 27 juni 1833 i Narva. R. tillbragte sin ungdom i Dresden, der han utbildade sig i violinspelet, verkade sedan som orkesterviolinist och

konsertermästare i flere tyska städer. Han har komponerat enacts-operorna »Der faule Hans» och »Wem die Krone?» samt några orkesterverk, i hvilka arbeten hans egenskap som ifrig författare af den wagnerska riktningen framträder. R. var också gift med en brorsdotter till Wagner. Han afled 12 april i München.

Musiken är idealisering af de starka sinnesrörelsernas naturliga språk.

H. Spencer.

Musiken är det sanna allmänna människospråket.

C. J. Weber.

Wilhelm Hansen.
Musik-Forlag, Köbenhavn.

Nye Studier.

Tekniske Studier

for Pianoforte. Et System af Ovelser, omfattende alle Klavertechnikens Grene.

Samlede og udgeve af

Felix Smith.

2 Kr.

1. Øvelser med stillestående Hand.
2. Fremadskridende Figurer.
3. Oversætning, Undersætning og Skalaer.
4. Accordfigurationer og Arpeggier.
5. Triller og Tremolo.
6. Octaver.
7. Dobbeltgreb (Terzer, Sexter, Kvarter og Kvinter).
8. Glissando og Øvelser med vekslede Hænder.
9. Øvelser til Udvikling af Haandens og Fingrenes Kraft og Selvstændighed.
10. Accordgreb og Spring.

Finnes i hvarje bok- och musikhandel i Sverige.

J. G. MALMSJÖ

GÖTEBORG

Etablerad 1843.

Kongl. Hofleverantör.

Nitton
första
pris, in- och
utrikes.

Pianinos

Beqväma
afbetalnings-
vilkor.

Talrika vitsord

från framstående musici och konstnärer, bl. a. från Alfred Reisenauer, Professor Franz Neruda, Alfred Grünfeld, Moritz Rosenthal, Madame Teresa Carreno, Fru Margareta Stern, Fru Hilma Svedbom, Fröken Tora Hwass samt Kongl. Musikaliska Akademien och Göteborgs mera framstående musici och musiklärarinnor.

Pianon och Pianinon

afprovvas och uppköpas af kompetent person, som alltid till köparens belåtenhet utfört sådana uppdrag. Närmare underrättelse å denna tidnings expedition, Kammakaregatan 50.

efter bästa metod, ledande till god teknisk och verkligt musikalisk utbildning, meddelas af undertecknad till moderat pris. Anmälan kan äfven ske skriftligen.

Kammakaregatan 50, n. b.

Mottagning kl. 9—10 f. m. och
2—3 e. m. **Frans J. Huss.**

Musikalier säljas från 10 öre till
högre priser i

Lånbiblioteket
Drötningsgatan 81 B.

Obs! All ny litteratur finnes att låna.
Billiga vilkor.

(S. T. A. 24 159.)

Skandinaviska Orgelfabrikens Kammarorglar,

hvarå de nyaste uppfinningar och förbättringar tillämpas, äro af våra förnämsta orgelkännare såväl i Stockholm som i landsorten enhälligt vitsordade för att vara de bästa i Norden tillverkade. Prisbelönte i Köpenhamn 1888 (enda pris med medalj), i Norrköping 1889, i Helsingborg 1890 (första pris). Priskuranter sändas på begäran franko.

Skandinaviska Orgelfabriken.
Kontor och utställning i Stockholm:
Mästersamuelsgatan 24.

J. LUDV. OHLSON

STOCKHOLM

16 Regeringsgatan 16

Flyglar, Pianinos och Orgelharnier af de bästa svenska och utländska fabriker i största lager till billigaste priser under fullkomligt ansvar för Instrumentens bestånd.

Obs! Hufvuddepot för Blüthners världsberömda Flyglar, samt Rönnischs & Steinweg Nachfolger utmärkta Pianinos.

Obs. Vacker musik i Svensk Musiktidnings Musikalalbum X

(Helårsprenumeranternas musikbilaga 1896)

Innehåll: för piano: G. Hägg: Vals-Arabesk, Karl Valentin: Om Våren, A. M. Myrberg: Berceuse, H. Goetz: Andantino ur Sonatine op. 8, G. F. Lange: Melankoli; sång med piano: Gösta Geijer: Harpolekarens sång ur »Vapensmeden» af V. Rydberg för baryton (e—e).

För hvarje musikaliskt hem rekommenderas

Svensk Musiktidning

Pris 5 kr. pr år med musikbilaga; utkommer 2 gånger i månaden (utom juli—aug.)

Prenumeration sker å byrå, Kammakaregatan 50 (derifrån tidningen hemsändes), i bok- och musikhandeln etc.; för landsorten bäst å posten.

Obs. Nr 1—9 innehåller porträtt, jemte biografier, af Arvid Ödmann, Eva Nansen, Margarethe Petersen, Henri Such, Ambr. Thomas, Teresa Carreno, Hjalmar Frey, Fritz Arlberg, Martin Knutzen, Alma Fohström, Christian Sinding, Mikael Bratbost.

Innehåll: Mikael Bratbost (med porträtt). — Skolsången i sanitärt hänseende. — Om nationella kompositioner. — Musikpressen — Litteratur. — Dödsfall inom musik- och operaverlden 1895. — Från scenen och konsertsalen. — Från in- och utlandet. — Dödsfall. — Annonser.